

Obsah:

Úvod	10
1. Obecná část	12
1.1 Základní údaje	12
1.1.1 Demografický a ekonomický vývoj ČR v letech 1994–1998	12
1.1.2 Základní údaje o českém zdravotnictví	13
1.2 Definice jednotlivých skupin léčiv	16
1.2.1 OTC přípravky (over the counter)	16
1.2.2 Situace v Evropské unii	17
1.3 Registrace a statut volné prodejnosti	18
1.3.1 Kritéria pro posuzování volné prodejnosti	18
1.3.2 Příbalové informace u volně prodejných léčiv	19
1.3.3 Vývoj počtu registrací v ČR	19
1.4 Volně prodejná léčiva a faktory ovlivňující jejich spotřebu	21
1.5 Reklama na volně prodejná léčiva	22
1.5.1 Veřejnoprávní úprava reklamy	22
1.5.2 Obchodněprávní úprava reklamy	22
1.5.3 Zákaz reklamy na některé léčivé přípravky	23
1.5.4 Obsahová omezení reklamy na léčivé přípravky	23
1.5.5 Obsahové náležitosti reklamy na léčivé přípravky	24
1.5.6 Způsob reklamy na léčivé přípravky	24
1.5.7 Odborná reklama na léčivé přípravky	25
1.5.8 Nekalá soutěž	25
1.5.9 Etická pravidla reklamy	26
1.5.10 Odpovědnost a sankce za porušení zákonů a etických norem	27
1.6 Samoléčení	29
1.6.1 Samoléčení v Evropě	29
1.6.2 Samoléčení v ČR	40
1.6.3 Role jednotlivých účastníků v oblasti samoléčení	42
1.7 Právní odpovědnost lékárníka v souvislosti s volným prodejem léčiv	52
1.7.1 Právní odpovědnost lékárníka v souvislosti s volným prodejem léčiv podle veřejného práva	52
1.7.2 Právní odpovědnost lékárníka v souvislosti s volným prodejem léčiv podle soukromého práva	54
2. Jednotlivé skupiny volně prodejných léčiv	56
2.1 Volně prodejná léčiva používaná u nemocí trávicího ústrojí	56
2.1.1 Refluxní choroba jícnu	56
2.1.2 Dyspepsie	58
2.1.3 Akutní dyspepsie, akutní gastroenteritida	60
2.1.4 Peptický vřed	61
2.1.5 Zácpa	64
2.1.6 Průjem	66
2.1.7 Cholelitíaza, žlučníkové kameny	68
2.1.8 Hepatoprotektiva	69
2.1.9 Antihemoroidalia	69
2.2 Otorinolaryngologika	73
2.2.1 Léčiva používaná u nemocí hltanu a dutiny ústní	73
2.2.2 Léčiva používaná u nemocí nosu a vedlejších nosních dutin	76
2.2.3 Léčiva používaná u nemocí respiračního systému	80

2.3	Volně prodejná léčiva používaná u nemocí CNS	86
2.3.1	Léčiva působící na stavy vědomí	86
2.3.2	Léčiva působící na afektivitu	92
2.3.3	Léčiva působící na psychické integrace	95
2.4	Volně prodejná léčiva používaná u nemocí kůže	97
2.4.1	Antiseptika a desinficiencia	97
2.4.2	Antimykotika	100
2.4.3	Antivirotyka	103
2.4.4	Emoliencia	105
2.4.5	Antiseboroika a léčiva používaná k léčbě akné	108
2.4.6	Antihistaminika	109
2.4.7	Kortikosteroidy	110
2.4.8	Ostatní léčiva používaná u nemocí kůže	112
2.5	Analgetika a antipyretika	117
2.5.1	Volně prodejné přípravky ze skupiny analgetik-antipyretik	118
2.5.2	Rozhodovací algoritmus pro výběr optimálního léčiva	125
2.5.3	Nesteroidní antirevmatika používaná v léčbě bolesti	126
2.6	Gynkologika	128
2.6.1	Volně prodejná léčiva normalizující poševní prostředí	128
2.6.2	Volně prodejná léčiva s protizánětlivým účinkem	128
2.6.3	Spermicydy	129
2.7	Oftalmologika	131
2.7.1	Antiseptika	131
2.7.2	Epitelizační léčiva	132
2.7.3	Sympatomimetika	132
2.7.4	Antihistaminika	133
2.7.5	Stabilizátory žírných buněk (mastocytů)	133
2.7.6	Umělé slzy	133
2.8	Antiagregancia	135
2.8.1	Rozdělení antiagregancií	135
2.8.2	Volně prodejné přípravky ze skupiny antiagregancií	136
2.8.3	Poznámky týkající se praktických aspektů použití antiagregancií	137
2.9	Periferní vazodilatancia a reologika	139
2.9.1	Periferní vazodilatancia	139
2.9.2	Volně prodejné přípravky ze skupiny periferních vazodilatancií	140
2.9.3	Poznámky k použití periferních vazodilatancií	140
2.10	Volně prodejná léčiva používaná u nemocí pohybového ústrojí	141
2.10.1	Charakteristiky jednotlivých onemocnění	141
2.10.2	Nesteroidní antirevmatika pro systémové podání	143
2.10.3	Léčiva pro lokální terapii	147
2.10.4	Proteolytické enzymy	151
2.11	Vitaminy a minerály	152
2.11.1	Vitaminy	152
2.11.2	Minerály	161
2.11.3	Stopové prvky	165
2.12	Léčivé čaje a čajové směsi	167
2.12.1	Rostlinné drogy používané při onemocněních horních cest dýchacích	167
2.12.2	Rostlinné drogy používané při onemocněních gastrointestinálního traktu	168
2.12.3	Laxativa	170
2.12.4	Rostlinné drogy používané při urologických onemocněních	171
2.12.5	Rostlinné drogy používané při nervových obtížích	172

3.	Farmaceutické aspekty homeopatie	176
3.1	Homeopatický přípravek	177
3.1.1	Výroba homeopatického přípravku	177
3.1.2	Stabilita homeopatického přípravku	177
3.1.3	Legislativní postavení a registrace homeopatik	177
3.2	Klinické aplikace homeopatik z pohledu lékárníka	180
4.	Příloha	187
4.1	Seznam účinných látek se statutem volné prodejnosti v patnácti zemích	187